

heder for konstruktiv FN-indsats. En aftale om begrænsning af offensive og defensive strategiske våben ville være et overordentligt betydningsfuldt skridt. Den danske regering håbede, at forhandlinger herom ville blive påbegyndt snarest.

Der henvises iverigt til velkendte danske synspunkter vedrørende afholdelse af en europæisk sikkerhedskonference. Fra dansk side støttede man det finske initiativ.

Når det drejede sig om selve det sovjetiske dokument, havde debatten udtalt det videre, vist, at papiret på en række punkter indeholder kontroversielle vurderinger og synspunkter. På andre punkter var en yderligere klarlæggelse nødvendig. Undertiden fik man indtrykket af, at man ikke mente det samme, selv om man anvendte de samme ord. Dette gjaldt f.eks. — på baggrund af andre udtalelser og begivenheder fra den senere tid — henvisningen til principperne om ikke-indblanding i andre staters indre anliggender og respekt for alle folks ret til frit at vælge deres samfundsforn. Danmarks standpunkt var, at disse principper måtte have universel gyldighed. Samtidig havde man fra dansk side med tilfredshed bemærket sig adskillige elementer i det sovjetiske dokument, som var udtryk for en positiv indstilling til FN.

I det svenske indlæg, som blev afgivet ret tidligt under debatten, udtaltes det, at det sovjetiske forslags bestemmelser om tilbagetrækning af fremmede tropper stationeret uden opholdsstatens samtykke burde gælde generelt og ikke blot som anført i forslaget for tidligere koloniråder. Det kunne være nyttigt, som foreslået, at bekræfte maximen om fredelig sameksistens. Det måtte imidlertid også gøres klart, at denne maxime var uløseligt knyttet til princippet om suverænitet, lighed, territorial integritet, ikke-indblanding og retten til frit at vælge eget samfundssystem.

Generalforsamlingen (og ikke generalsekretæren) burde i givet fald træffe beslutning om, til hvilke stater appellen skulle sendes. Foruden de spørgsmål, som var optaget i det sovjetiske udkast, burde en eventuel appel behandle spørgsmålene om nedrustning og økonomisk og social udvikling.

Selv om formuleringen af en erklæring ikke skulle kunne ske i løbet af 24. samling

ville debatten have tjent et nyttigt formål. Efter svensk opfattelse ville 25. samling, hvor man fejrede FN's 25-års jubilæum, være en ideel anledning til udsendelse af en højtidelig erklæring.

Finland henviste til, at man som alliancefrit land havde en særlig interesse i styrkelse af det i FN-pagten forudsatte kollektive sikkerhedssystem. Finland hilste på denne baggrund det sovjetiske initiativ velkomment. Sikkerhedsrådet havde spillet en relativ beskeden rolle i international politik trods den funktion, der oprindeligt var tiltænkt det. Efter afblæsningen af den kolde krig var rådets muligheder imidlertid vokset og det sovjetiske forslag om periodiske møder ville yderligere kunne effektivisere rådet.

Canada var i princippet enig i, at spørgsmålet om international sikkerhed blev taget op. Det russiske udkast var imidlertid som det stod uanvendeligt som grundlag for et dokument herom. Bl.a. var de i udkastet indeholdte forsøg på at fortolke pagten uantagelige.

Den del af det sovjetiske papir, som vedrørte sikkerhedsrådet, gav anledning til bekymring, fordi det kunne medføre, at andre FN-organer fik en reduceret stilling.

Under en kritisk gennemgang af forslaget pegede man fra britisk side bl.a. på, at afsnittet om troppetilbagetrækninger var utilfredsstillende, fordi det åbnede mulighed for, at fremmede styrker trods manglende samtykke fra opholdsstaten i visse tilfælde kunne blive stående. Det var ligeledes uacceptabelt, at afsnittet om grundlæggende principper for internationalt samkvem var formuleret på en måde, som lod formode, at det kun tog sigte på stater med forskelligt samfundssystem. Det var påfaldende, at afgørende problemer som nedrustningssagen og spørgsmålet om økonomisk og social udvikling ikke var berørt.

Det amerikanske indlæg, som var kort og ganske upolemisk, var i realiteten en afvisning af det sovjetiske forslag. Man ville fra amerikansk side ikke have noget imod det, hvis generalforsamlingen følte, at den tjente et fornuftigt formål ved i form af en simpel deklaration at minde om pagten og dens bestemmelser. En sådan erklæring ville dog på ingen måde tjene FN's formål. Hvad USA ikke kunne medvirke til, var